

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/475/ /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása
Ea.: Kissné Vadas Enikő r. alezr.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva hajdúhadházi lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 149/2011. (VI. 1.) számú állásfoglalásának megállapításaira a rendőri intézkedés elleni panaszt minden tekintetben

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1363 Budapest, Pf.16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos által 2011. március 10-én postai úton előterjesztett panaszbeadványában a fenti napon 09.00 órakor foganatosított rendőri intézkedését sérelmezte, mely az alábbiak szerint foglalható össze.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy édesapjával 2011. március 10-én 09.00 óra körül Bocskai kert határában igazoltatták őket. Az igazoltatás során a rendőrök oda nem illő szavakat használtak az édesapjával szemben, és őt is sértegették. A rendőrök a panaszost a földre teperték és megbilincsték. Hiába sérelmezte, hogy túl szoros a bilincs, azon nem lazítottak. Előadta még, hogy nem tanúsított ellenállást, a rendőrök mégis így viselkedtek vele.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát.

A Panasztestület 2011. március 24-én panaszának a felhívás kézhezvételétől számított 15 napon belüli kiegészítésére hívta fel a panaszost, illetve tájékoztatta, hogy amennyiben szeretné, hogy a Panasztestület a panaszát az édesapját érintő részében is vizsgálja, csatoljon az édesapja által aláírt, a panaszos nevére kiállított meghatalmazást.

A panaszos élettársa a térítvény tanúsága szerint a levelet átvette, azonban a panasz érdemi elbírálásáig a felhívásnak nem tett eleget, meghatalmazást nem csatolt, panaszát nem egészítette ki.

A panaszos összefoglalva az alábbiakat kifogásolta:

- 1.) a panaszos sérelmezte a vele szemben alkalmazott testi kényszert;
- 2.) a panaszos nehezményezte, hogy megbilincsték;
- 3.) a panaszos sérelmezte a rendőrök intézkedés alatt tanúsított magatartását és a hangnemt.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2011. március 10-én előterjesztett panaszbeadványa
- 2011. március 10-én kelt ittas vezetés és jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatti 09030/1402/2011/id. számú szabálysértési feljelentés
- Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszközök alkalmazásáról szóló 2010. március 10-én kelt 09030/1402/2011/id. számú jelentés és parancsnoki kivizsgálás
- 2011. március 22-én kelt 09803/318-1/2011/szabs számú szabálysértési határozat
- Rendőrségi NEO-SZABS adatbázisból 2011. március 19-én történt lekérdezés
- alkoholszondás vizsgálatról készült jegyzőkönyv

A rendelkezésre álló rendőrségi iratokból tényszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A 2011. március 10-én kelt ittas vezetés és jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatti szabálysértési feljelentés rögzíti, hogy az intézkedő r. zászlós szolgálata teljesítése során közlekedési akcióban vett részt Bocskai kert 4. sz. főút területén, amikor járőrtársaival együtt észlelte, hogy a panaszos és édesapja Hajdúhadház irányából a kerékpárúton kerékpárral közlekednek és a panaszos bal kezében egy sörös doboz van, amelybe időnként beleivott. A panaszos a rendőri jelenlétet észlelve a sörös dobozt a kabátja belső zsebébe rejtette. Ezt követően a r. zászlós felszólította a kerékpárral közlekedőket, hogy álljanak meg a kerékpárral, amelynek eleget tettek, majd felszólította őket, hogy igazolják magukat, aminek szintén eleget tettek.

Az intézkedéskor r. zászlós felszólította a panaszost, hogy fújja meg az alkoholszondát. Erre a panaszos hirtelen elkezdett kiabálni, a szonda megfújását elutasította és durva kifejezéseket használt. Erre a r. zászlós felszólította, hogy fejezze be ezt a magatartását, szüntesse meg a szabálysértést, és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, különben kényszerítő eszköz alkalmazása mellett elő fogja állítani. A panaszos ezen felszólítással nem törődve továbbra is hangosan kiabált és továbbra is szitkozódott, mely magatartásával megtagadta a rendőri intézkedésben való közreműködést, ezért a r. zászlós testi kényszert alkalmazva bal kezét megfogta, a panaszos háta mögé feszítette, majd lábsöprés módszerével a talajra hasra fektette és kezeit háta mögött megbilincselte. Ezt követően a r. zászlós a tanult elvezető fogások alkalmazásával a szolgálati gépkocsiba beültette és további intézkedések megtétele céljából a Hajdúhadházi Rendőrkapitányságra előállította.

A kapitányság épületébe érkezve a panaszos ellenállása megtört és kijelentette, hogy hajlandó közreműködni a további rendőri intézkedések során. Ezek után a Rendőrkapitányságon rendszeresített DRAGER ALCOTEST 7110 H típusú ARAA-0148 gyári számú légalkohol mérővel elvégezték a mérést.

Az első mérés alkalmával (9 óra 22 perckor) 0,62 mg/l; a második méréskor (9 óra 44 perckor) 0,52 mg/l értéket mutatott a mérőkészülék.

A feljelentés rögzíti még, hogy a légalkoholmérő készülék belső órája nyári időszámításra volt állítva a mérés során, ezért a mérési jegyzőkönyvön szereplő időpont 1 órával több a valós időtől.

A panaszos a szabálysértési feljelentés tényét tudomásul vette. A panaszos a szociális körülményeire vonatkozó kérdésekre a válaszadást megtagadta, ennek okát azonban nem közölte.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszközök alkalmazásáról szóló 2011. március 10-én kelt jelentés rögzíti, hogy a panaszost 2011. március 10-én 09 óra 05 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták, illetve a 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján mintavétel elvégzése céljából és a 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján a szabálysértés felszólítás ellenére történő folytatása miatt előállították.

Vele szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert, illetve az Rtv. 48. § b)-d) pontjai alapján a támadás, szökés megakadályozása és az ellenszegülés megtörése érdekében bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszköz alkalmazása előtt a figyelmeztetés megtörtént. A bilincset 9 óra 5 perc és 9 óra 15 perc között alkalmazták a panaszossal szemben a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 67/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: IRM rendelete) 60. § (4) bekezdés b) pontja alapján a kezek előre, illetve hátra bilincselésével. Az

intézkedés során sérülés vagy anyagi kár nem keletkezett. A panaszos hozzátartozója vagy képviselője kiértesítését nem kérte.

Az esemény rövid leírása megegyezik a szabálysértési feljelentés 1) pontja alatt ismertetett szövegével.

Az előállítás okáról és időtartamáról a tájékoztató kiadásra került. A fogvatartott a jogairól és kötelezettségeiről a tájékoztatást megkapta.

Az előállítás oka 2011. március 10-én 10 óra 05 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszközök alkalmazásáról 2011. március 10-én készült parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt. A kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szakszerű volt. Az intézkedés megfelelt az arányosság követelményének.

A panaszossal szemben 2011. március 22-én hozott szabálysértési határozatban a Hajdúhadházi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Alosztálya a panaszost a közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése és a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés miatt 45.000 Ft pénzbírsággal sújtotta.

Az alkoholszondás vizsgálatról készült jegyzőkönyv szerint a panaszos a mérés eredményét elfogadta, ezért véralkohol vizsgálatot nem kért. A jegyzőkönyv másolati példányát átvette.

III.

A rendőri intézkedés jogalapjának vizsgálatakor a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak kerültek megállapításra.

A rendőri jelentés szerint a rendőrök azért kezdeményeztek intézkedést nevezettel és édesapjával szemben, mert látták, hogy a panaszos a kerékpárjával közlekedve egy sörös dobozból alkoholt fogyaszt, majd amikor a rendőröket meglátta, akkor az alkoholos dobozt a kabátja alá rejtette.

A rendőri intézkedés kezdeményezésének jogalapját az Rtv. 1. § (1) bek¹. és az Rtv. 13. § (1)² bekezdése, valamint az IRM rendelet 3. § (1)³ bekezdése szabályozza.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés c) pontja alapján „**Járművet** az vezethet, aki a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében **nincs** szeszes ital fogyasztásából származó **alkohol**.”

¹ **Rtv. 1. § (1)** A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bünfelderítési célú ellenőrzés.

² **Rtv. 13. § (1)** A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

³ **IRM rendelet 3. § (1)** Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A KRESZ megfogalmazása szerint, a „**Kerékpár**: olyan, legalább **kétkerekű jármű**, amelyet emberi erő hajt, és ezt legfeljebb 300 W teljesítményű motor segíti. A kerékpáron a kerékpárt nem hajtó személy is szállítható erre alkalmas ülésen. A kerékpáron utánfutó vontatására alkalmas berendezés helyezhető el.”

A rendőrök a szabálysértést észlelve joggal kezdeményeztek rendőri intézkedést a panaszossal szemben, hiszen az ittas vezetés gyanújánál elegendő volt a szemrevételezéssel és a rendelkezésre álló sörös doboz elrejtésével az arra megalapozottan utaló körülmény észlelése. Az alkohol fogyasztását maga a panaszos is elismerte.

A rendőröket a közlekedésrendészeti intézkedésre az Rtv. 44. § (1) bekezdés b)⁴ pontja hatalmazta fel, illetve az ittas vezetéssel kapcsolatos szabálysértést az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. Rendelet (továbbiakban. Korm.r.) 42. § (1)⁵ bekezdése és az 54. § (1)⁶ bekezdése szankcionálja.

Összefoglalva megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában jártak el a panaszossal szemben.

A fentiek alapján szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt a panaszos cselekményét észlelő rendőröknek intézkedési kötelezettsége volt, tehát a panaszost indokoltan állították meg a járőrök azért, hogy szabálysértési felelősségre-vonás érdekében igazoltassák.

1.) A panaszos sérelmezte a vele szemben alkalmazott testi kényszerít.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának feltételeit az Rtv. 16. § (1)⁷ bekezdése szabályozza, az arányosságát az Rtv. 15. §-a⁸ írja elő, az intézkedés közös elveit és szabályait

⁴ **Rtv. 44. § (1)** *A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során*

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;

⁵ **Korm. R. 42. § (1)** *Aki nem gépi meghajtású járművet szeszes italtól befolyásolt állapotban vezet vagy hajt, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.*

⁶ **Korm.r. 54. § (1)** *Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdésében, 48. § (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. § (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg, harmincezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.*

⁷ **Rtv. 16. § (1)** *A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.*

⁸ **Rtv. 15. § (1)** *A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

az Rtv. 17. § (1)⁹ bekezdése és 19. § (1) és (2)¹⁰ bekezdése, illetve az IRM rendelet 57. § (1)-(4)¹¹ bekezdése és az IRM rendelet 58. § (1)-(3)¹² bekezdése, valamint az IRM rendelet 59. § (1) és (2)¹³ bekezdése foglalja össze.

A rendőri jelentések rögzítik, hogy a panaszos a rendőr felszólítására nem volt hajlandó megfűjni a szondát, kiabálni kezdett és durva kifejezésekkel illette a rendőröket. Ezt követően a rendőrök felszólították, hogy fejezze be ezt a magatartását, szüntesse be a szabálysértést, és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, különben kényszerítő eszköz alkalmazása mellett elő fogják állítani. A panaszos ezen felszólítással nem törődve továbbra is hangosan kiabált és továbbra is szitkozódott, megtagadva a rendőri intézkedésben való közreműködést, ezért a r. zászlós testi kényszert alkalmazva bal kezét megfogta, a panaszos

⁹ **Rtv. 17. § (1)** *A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.*

¹⁰ **Rtv. 19. § (1)** *A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.*

(2) *A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.*

¹¹ **IRM rendelet 57. § (1)** *A rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.*

(2) *A rendőr a kényszerítő eszköz alkalmazása során a testi épséghez fűződő jogokat köteles tiszteletben tartani, és a testi épséget csak a legszükségesebb mértékben veszélyeztetheti.*

(3) *A kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr előjárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét, az arányosság követelményének megtartását, amelynek során:*

a) *meghallgatja azt, akivel szemben a kényszerítő eszközt alkalmazták, valamint az eseménynél jelenlévő személyeket,*

b) *szükség esetén tisztázza a rendőr jelentésében észlelt ellentmondásokat.*

(4) *A rendőr előjárója a megállapításairól részletes jelentést készít, ha a megállapítása szerint a kényszerítő eszközök alkalmazására törvényes feltételek hiányában került sor, az intézkedő rendőr ellen eljárást kezdeményez.*

¹² **IRM rendelet 58. § (1)** *A kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent, súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan.*

(2) *A kényszerítő eszközök alkalmazása során ellenszegülésnek kell tekinteni azt a célzatos, fizikai erőfelfejtéssel járó tevékenységet, amely a rendőrt jogszerű intézkedésének megkezdésében, folytatásában vagy befejezésében akadályozza, így különösen, ha valaki élet, testi épség elleni fenyegetéssel vagy fizikai erőszakkal akadályozza, hogy a rendőr valahová belépjen, valahol tartózkodjon, valahonnan távozzon, valakit személyes szabadságában korlátozzon, illetőleg valakivel szemben intézkedést foganatosítson.*

(3) *A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon előzze meg:*

a) *a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólítás, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával,*

b) *figyelmeztetés, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.*

¹³ **IRM rendelet 59. § (1)** *Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszert akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.*

(2) *A testi kényszer alkalmazása során a rendőr felhasználhatja az önvédelmi fogásokat is.*

háta mögé feszítette, majd lábsöprés módszerével a talajra hasra fektette és kezeit háta mögött megbilincselte.

A panaszban a panaszos nem írta le részletesen a testi kényszer alkalmazásának előzményeit, a Panasztestület felhívására pedig nem küldött kiegészítést.

A panaszossal szemben fogatosított testi kényszer alkalmazása jogszerű volt, tekintettel arra, hogy a rendőri jelentésben megjelölt passzív ellenszegülés kellően megalapozta annak alkalmazását, ezért a panaszt e tekintetben elutasítom.

IV.

A Panasztestület a rendőri intézkedés vizsgálatakor az állásfoglalásában megállapította, hogy a bilincs alkalmazása súlyosan sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát, valamint a rendőrök hangnemének vizsgálata során az egymásnak ellentmondó információk miatt nem tudott állást foglalni a tekintetben, hogy a panaszosnak sérült –e az emberi méltósághoz való joga. A Panasztestület állásfoglalásával az alábbiak szerint nem értek egyet.

2.) A panaszos nehezményezte, hogy az intézkedés során megbilincselték.

A bilincs alkalmazását az Rtv. 48. § a)-d)¹⁴ pontjai, az Rtv. 61. § (1)¹⁵ bekezdése, valamint az IRM rendelet 60. § (4) bek. b) pontja, (6) bek. a) pontja, és (7)¹⁶ bekezdés szabályozza.

A rendőri jelentés szerint a bilincs alkalmazására 2011. március 10-én **09.05 perctől** 2011. március 10-én **09.15 percig** került sor. A kényszerítő eszköz alkalmazása előtt a figyelmeztetés megtörtént.

Jelen esetben a panaszosnak az intézkedés során tanúsított rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülésének megtörése céljából történt a személyi szabadságában történő korlátozása, illetve a bilincs alkalmazása.

Az adott intézkedés során az intézkedő rendőr mérlegelésén múlik – azaz az összes körülmény figyelembevételével kell döntést hoznia –, hogy alkalmazza-e a kényszerítő eszközt, vagy sem.

¹⁴ **Rtv. 48. §** *A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

¹⁵ **Rtv. 61. § (1)** *A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell.*

¹⁶ **IRM rendelet 60. § (4)** *A bilincselés módjai:*
 b) kezek előre, illetve hátra bilincselése,
 (6) *A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy:*

a) *a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől,*

(7) *Nem minősül embertelen, megalázó bánásmódnak a személy fekvő helyzetben történő megbilincselése, ha arra támadása vagy erőszakos magatartása miatt került sor.*

Nem várható el és nem is szabad elvárni az intézkedést foganatosító rendőrtől, hogy egy esetleges támadás, szökés, ellenszegülés bekövetkezését megvárja, hanem a jog- és szakszerűség szem előtt tartásával a bilincs használatára egy esetlegesen bekövetkező esemény megelőzése érdekében kell intézkedni. A rendőr mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az intézkedés során fennáll –e az intézkedés alá vont támadása, szökése, ellenszegülése és önkárosítás gyanúja. Amennyiben az előbb felsorolt körülmények valamelyike fennállhat, a bilincset, mint kényszerítő eszközt, minden további mérlegelés nélkül alkalmazhatja, illetve alkalmaznia is kell mind a saját, mind az intézkedés alá vont életének, testi épségének védelme érdekében.

Az intézkedő rendőrök által – az intézkedés megkezdésekor – nem volt ismert a panaszos által fogyasztott alkohol mennyisége sem (annak ténye viszont igen, hogy az intézkedés megkezdésekor észlelték, amint a panaszos alkoholt fogyaszt), így ennek figyelembe vételével is joggal lehetett tartani egy esetleges váratlan támadástól a panaszos alkoholos befolyásoltságának következtében.

A Panasztestület megállapította, hogy a jogalap megjelölés túlzottan „széleskörű” és olyan, mintha nem is lenne jogalap megjelölés.

A vizsgált intézkedés jogalapjaként az Rtv. 48. § b) c), illetve d) pontjai kerültek megjelölésre.

Egyetlen – a bilincs kényszerítő eszköz alkalmazását szabályozó – jogszabályi rendelkezés sem írja azt elő, illetve nem zárja ki, hogy a bilincselés jogalapjaként csupán egyetlen pont jelölhető meg az Rtv. 48. § vonatkozó négy pontja közül. Amennyiben a feltételek fennállnak és az intézkedés folyamán az intézkedő rendőr úgy ítéli meg, abban az esetben akár valamennyi pont megjelölhető.

Összességében értékelve a fentieket, a panaszossal szemben a bilincs, mint kényszerítő eszköz alkalmazását jogszerűnek tartom, mely miatt a panaszt e tekintetben elutasítom.

3.) A panaszos sérelmezte a rendőrök intézkedés alatt tanúsított magatartását és a hangnemét.

A panaszos előadása szerint az igazoltatás során a rendőrök oda nem illő szavakat használtak az édesapjával szemben, és őt is sértegették.

A rendőri jelentések ugyanakkor azt rögzítik, hogy a panaszos szitkozódott és kiabált a rendőrökkel.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Rtv. 2. § (1) és az Rtv. 13. § (2) bekezdéseiben az alábbiakban rendelkezik.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdésének második mondata szerint „*a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait*”.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Panasztestület hangsúlyozta, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

Jelen esetben a panaszos ez irányú kifogásaira – a rendőri fellépés módjára, az esemény során történt szóváltás leírására – vonatkozó felhívás ellenére nem válaszolt a

Panasztestület megkeresésére, így a panaszos részletesen ismertetett sérelmeit nem sikerült feltárni és minden tekintetben kivizsgálni.

Megállapítható, hogy a Panasztestület az egymásnak teljességgel ellentmondó információk miatt nem tudott megnyugtatóan állást foglalni arról, hogy a panaszos sérelmei megalapozottak –e, ezért állást foglalni nem tudott. A Panasztestület ezen döntésével szemben nem érték egyet, megítélésem szerint, a fentiekben leírtak alapján az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartást tanúsított a rendőrökkel szemben, akik azonban a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének vizsgálata szerint arról számoltak be, hogy a panaszos kiabált és az intézkedéssel szemben ellenállást tanúsított, ezért a panaszt e tekintetben elutasítom.

A Panasztestület kifejtett álláspontját osztva, a szabálysértési eljárással összefüggő körülményeket hatáskör hiányában, az előállítás jogszerűségével és indokoltságával összefüggő körülményeket az arra vonatkozó panasz hiányában nem vizsgáltam.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a Panasztestület által kért hiánypótlásra nem válaszolt, édesapja ügyében a kért meghatalmazást pótlólag nem bocsátotta a rendelkezésre, így id. Varga Miklóssal szemben fogatosított rendőri intézkedést nem vizsgáltam.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁷, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein¹⁸ alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdesei;

¹⁷ **Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:**

„Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹⁸ **Rtv. 93/A. §-a szerint:**

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. §, 13. § (1) és (2) bek., 44. § (1) bek. b) pontja 16. § (1) bek., 15. § (1) és (2) bek., 17. § (1) bek., 19. § (1) és (2) bek., 92. § (1) bek., 93/A. § (7) és (9) bekezdései, 97. § (1) bekezdés b) pontja; 48. § a-d. pontjai, 61. § (1) bek.
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bek., 57. § (1)-(4) bek., 58. § (1)-(3) bek., 59. § (1) és (2) bek., 60. § (4) bek.b) pontja, (6) bek. a) pontja, (7) bek.,
- KRESZ 4. § (3) bek.,
- Korm.r. 42. § (1) bek., 54. § (1) bek.,

Budapest, 2011. augusztus „ „,

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány